

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

N.S. en A.B.

tegen

De Morgen

Met een brief van 9 juli 2019 dient mevrouw N.S. namens haarzelf en haar minderjarige dochter A.B. een klacht in tegen De Morgen. Aanleiding is een artikel van 22 juni 2019 onder de titel *'Hij was plots een ander kind: koud, kil en kwaad'*. Redactievertegenwoordiger Edwin Ceulebroeck van DPG Media antwoordt met een brief van 4 september waarop N.S. repliceert met een mail van 10 september, waarop Edwin Ceulebroeck niet meer reageert.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft een hoorzitting gehouden op 14 januari 2020. N.S. en haar advocate Emilie Verbeken woonden de hoorzitting bij. Voor De Morgen waren Edwin Ceulebroeck, journaliste Eline Delrue en Chef Weekend / Zeno Kim van de Perre aanwezig.

DE FEITEN

Het artikel brengt vier getuigenissen van ouderverstoting, volgens de definitie van de Wereldgezondheidsorganisatie een mentale stoornis bij het kind, meestal na een scheiding, waarbij het kind zich sterk met één ouder allieert en de andere zonder geldige reden verstoot.

Een van de getuigen is de ex-partner van klagster N.S en adoptievader van A.B. Onder de subtitel *'Niemand mag zien dat het bij papa ook leuk kan zijn'* vertelt hij dat zijn dochter een peuter was toen hij met haar moeder trouwde en het meisje adopteerde. Toen ze zes was gingen ze uit elkaar. De man zegt dat zijn ex de door de rechtbank opgelegde omgangsregeling aan haar laars lapte, dat hij bang was dat ze zijn dochter naar haar thuisland Oekraïne zou ontvoeren, dat ze ooit een kaartje van hem aan zijn dochter voor het kind haar ogen in stukken scheurde en dat ze via de gsm de regie in handen houdt als zijn dochter bij hem is. Er volgden volgens het artikel vijftien rechtszaken, waarvan elf op gang gebracht door zijn ex en waarbij hij in veertien gevallen zijn slag thuishaalde. De man zegt dat het volgens de rechters duidelijk om ouderverstoting gaat.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

KLAAGSTER zegt dat het artikel de privacy schendt en niet strookt met de waarheid, en dat de journaliste haar niet geraadpleegd heeft om na te gaan of de informatie correct is.

Klaagster noemt het artikel eenzijdig. Alleen de situatie en het standpunt van haar ex-partner komen aan bod, terwijl een lopende procedure die klagster heeft ingeleid om de adoptie van haar dochter te laten herroepen en andere gerechtelijke dossiers niet ter sprake komen. De journaliste weet niet alles wat er gebeurd is. Ze weet ook niet dat de adoptie op bedrieglijke wijze tot stand is gebracht en heeft klagster niet gecontacteerd.

Klaagster zegt dat ze niet kan ingaan op mogelijke fouten in het artikel vanwege de gerechtelijke procedures, onder meer over de herroeping van de adoptie. Haar advocate zegt dat ze in het artikel niets kan aanwijzen wat fout is. Er zijn geen feitelijke fouten, maar het artikel is niet waarheidsgetrouw omdat het eenzijdig is en maar één kant van het verhaal belicht. Klaagster gaat niet akkoord met wat er over haar in het artikel staat en wordt volgens haar advocate slecht afgeschilderd.

Klaagster noemt het artikel subjectief en lasterlijk en zegt dat de journaliste kritiekloos een forum geeft aan haar ex-partner, die via de krant de lopende rechtszaken probeert te beïnvloeden. Ze neemt zijn beschuldigingen voor waar aan en maakt zich die eigen, terwijl ze vanwege de lopende gerechtelijke procedures net extra voorzichtig en kritisch had moeten zijn. De journaliste spreekt van ouderverstoting, maar dat noemt klaagster onterecht omdat haar ex-partner geen ouder is en omdat er een procedure loopt om de adoptie op te heffen. In antwoord op een vraag van de rapporteringscommissie wijst klaagster verder geen onterechte beschuldigingen aan in het artikel.

De beschuldigingen in het artikel betreffen de eer en de goede naam en daarom had de journaliste een kans op wederhoor moeten geven, wat niet gebeurd is.

De verwijzing naar de gerechtelijke dossiers in het artikel is fout en onverantwoord omdat er een jeugdbeschermingsdossier is geopend, wat niet vermeld mag worden. De journaliste heeft geen rekening gehouden met het belang en de bescherming van de minderjarige.

De journaliste zegt dat ze de ex-partner van klaagster op het spoor is gekomen via een vzw die slachtoffers van ouderverstoting begeleidt, maar haar ex betaalt de dame van de vzw om informatie te verspreiden. Zo werd het artikel van De Morgen ook verspreid via Facebook, wat veel schade heeft berokkend. Klaagster zegt dat de vzw overigens niet meer bestaat.

Het artikel schendt de anonimiteit. Het vermeldt weliswaar niet de echte naam van de dochter van klaagster, maar een pseudoniem. Maar desondanks zijn het meisje en klaagster herkenbaar door de vermelding van de voornaam, naam en leeftijd van haar ex, de publicatie van zijn foto, overigens op de slaapkamer van de dochter, en de vermelding dat klaagster en haar dochter afkomstig zijn van Oekraïne. In de directe omgeving (familie, burenvrienden, school, sportclubs) weet iedereen dat het artikel over hen gaat.

Klaagster heeft na publicatie van het artikel geen wederwoord gevraagd omdat niemand zaken heeft met haar verhaal of het verhaal van haar dochter.

DE MORGEN zegt dat het artikel het getuigenis van de ex-partner van klaagster op een waarheidsgetrouwe manier weergeeft en dat er geen sprake is van schending van de privacy.

Het artikel gaat niet over het juridische steekspel tussen klaagster en haar ex, dat is niet de insteek. Het gaat over ouderverstoting. Dat kadert bijna in een (v)echtscheiding, wat voor de lezer duidelijk wordt door de vermelding dat er al vijftien processen zijn gevoerd, maar het artikel gaat daar niet op in.

Het artikel wil duidelijk maken hoe ouders ouderverstoting ervaren en heeft daarom bewust gekozen om vier getuigen aan het woord te laten en niet één. Zo kon de journaliste inzoomen op de beleving en het persoonlijk gevoel van de betrokkenen en ging de aandacht niet naar één (gerechtelijk) dossier. Er wordt nergens geciteerd uit gerechtelijke stukken.

De getuigen zijn niet lukraak gekozen. De journaliste is te rade gegaan bij een vereniging (Het Huis van Hereniging/De Gouden Verbinding) met tientallen leden. Ze heeft er gesproken met Petra Van De Hoeck, die zelf ook getuigde in de krant, en heeft terecht vertrouwd op haar ervaring en dossierkennis. Ze heeft met Van De Hoeck besproken wie ze aan het woord zou laten en zo vooraf haar gesprekspartner en zijn verhaal over ouderverstoting gecheckt. Anders dan klaagster beweert, bestaat de VZW nog steeds, maar is ze van naam veranderd.

Het artikel is een waarheidsgetrouwe weergave van het getuigenis van de ex van klaagster die al jaren worstelt met ouderverstoting. De journaliste voegt daar niets aan toe, neemt geen standpunten in en uit geen beschuldigingen. Ze is voorzichtig en terughoudend en citaten en tussenzinnen zijn duidelijk onderscheiden. Ze poneert het getuigenis niet als een waarheid, maar als een waarheidsgetrouw verhaal. Dé waarheid over de feiten wordt in de rechtbank uitgevochten, maar dat is niet de insteek.

De privacy en anonimiteit zijn niet geschonden. Buiten de voornaam en de naam van de vier getuigen vermeldt het artikel geen enkele voornaam, familienaam of adres, ook niet van klaagster en haar dochter. De voornaam van de dochter is fictief en de lezer verneemt niet of zij al dan niet de familienaam van de vader draagt. Dat de foto van de ex van klaagster genomen is in de slaapkamer van de dochter kan de krant niet weten, maar weet ook de lezer niet. De vermelding dat het om adoptie gaat is relevant, omdat het duidelijk maakt dat de ex-partner niet de biologische vader is maar wel zeer ver wil gaan voor zijn adoptiekind. Ook de vermelding dat klaagster afkomstig is van Oekraïne is relevant, omdat haar ex aangeeft dat hij bang is voor ouderlijke ontvoering. Dat de directe omgeving weet dat het artikel over klaagster en haar dochter gaat, betekent niet dat de privacy geschonden is.

De krant heeft niet overwogen om de getuigen te anonimiseren omdat ze het maatschappelijk probleem van ouderverstoting een naam en een gezicht wou geven. Alle getuigen wilden met naam en toenaam in de krant. Overigens zou gedeeltelijke anonimisering hen verdacht maken.

Wederhoor was niet nodig omdat het artikel dan zou vervallen in een spel van woord tegen woord, zoals een nieuwsstuk, terwijl de krant dat net wou vermijden en de persoonlijke beleving van de vier getuigen wou weergeven. Daarom ook heeft de journaliste de getuigenissen gecheckt via Petra Van De Hoeck van de vzw.

BESLISSING

Het artikel brengt vier persoonlijke getuigenissen van ouderverstoting. Het is journalistiek geoorloofd om de problematiek van ouderverstoting op deze manier vanuit een persoonlijke beleving te belichten. Klaagster en haar advocate zeggen dat het getuigenis eenzijdig en dus niet waarheidsgetrouw is en dat het onterechte beschuldigingen bevat, maar ze duiden geen feitelijke fouten of ongegronde beschuldigingen aan in het artikel.

De journalist moet in deze zaak de rechten van beide ouders tegen elkaar afwegen. De bekommernis rond privacy van de één kan niet tot gevolg hebben dat de ander niet meer zou kunnen spreken. De getuige zelf staat met naam, voornaam en foto in de krant, maar de naam en voornaam van zijn ex-partner worden niet vermeld.

De dochter kreeg een fictieve voornaam en ook haar familienaam wordt niet vermeld. Dat het meisje door de getuige werd geadopteerd en dat zij en haar moeder afkomstig zijn van Oekraïne, zijn relevante gegevens in het kader van het getuigenis.

Mensen uit de directe omgeving kunnen klaagster en haar dochter in het artikel herkennen, maar in ruimere kring en voor de doorsnee lezer van de krant zijn ze niet herkenbaar.

Wat wederhoor betreft is de Raad van oordeel dat de uitspraken van de getuige ten aanzien van zijn ex-partner, die niet met naam genoemd wordt, als pijnlijk kunnen worden ervaren, maar dat het niet gaat om ernstige beschuldigingen die de eer en goede naam betreffen en die wederhoor noodzakelijk zouden maken.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is ongegrond.

Brussel, 13 februari 2020